

og langt fra at sætte en Præmie af Millioner paa dette, vilde jeg hellere gaa den modsatte Vej. Men dersom man altsaa vil have Theologien bort fra Universitetet, vil jeg spørge, hvad skulde vi da gjøre med den juridiske Videnskab, det vil sige den Del af den, som bestaar i Tilveiebringelsen af videnskabelig uddannede Kræfter, som skulde betrede Embedsbanen? Og jeg kunde spørge om, hvad forskjellige andre Ting have med Universitetet at gjøre. Medicinen er jo en rent praktisk Videnskab, som kan doceres paa Hospitaler, Kirurgiske Akademier, Fødselsstiftelser og deslige. Hvad behøver den Universitetet til? Hvad bliver der saa staaende tilbage? Der bliver staaende tilbage en Samling af mere eller mindre abstrakte Videnskaber, Løskrevne fra den virkelige praktiske Jordbund, i hvilken Videnskaberne skulle søge Næring og Korrektion, og vi ville gjøre Universitetet til Noget, der var lige det Modsatte af, hvad de Gamle skabte og tænkte paa, da de kaldte Øiffolsen „Universitas“ nemlig til en blot og bar „Specialitas“. Det forekommer mig, at alle saadanne umodne Tanker helst i nogen Tid maatte bevares i Dybden af det ærede Medlems Sjæl og ikke komme frem, førend de vare undergaaede den Modningsproces, som de i allerhøjeste Grad trænge til. Der er andre Forandringer, som man har anset det for nødvendigt at foretage, og de ere mere eller mindre blevne antydede. Jeg vil ikke negte, at en saadan Institution som Universitetet, der har bestaaet i saa lang Tid og under saa veylende Forhold, i Mangt og Meget kan trænge til Ændringer og Forandringer. Men man skal dog ikke bilde sig ind, at, det er nødvendigt at foretage disse Forandringer saaledes, at man fuldstændig omstøber det Bestaaende. Der kan meget vel bringes Lys og Luft ind i Universitetet, uden at det derfor skal rives ned og bygges op paa helt hart Grundlag. En af de gode Sider, en af de bedste Sider ved en sliq ærværdig, gennem Aarhundreder fortsat Anstalt er netop den historiske Tradition, som har udviklet sig der, og man skal ikke af forhastet Appetit efter det Nye for hurtig kaste Brag paa det Gamle, men søge at bringe dette Gamle i Overensstemmelse med det Nye, som det er nødvendigt at bringe ind. Jeg skal, som sagt, ikke gaa ind paa saadanne Reformforslag; men der er et Punkt, som knytter sig ganske særlig til den finansielle Ændring, om hvilket jeg ønsker at sige et Par Ord. Det er atter til det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), at jeg vender mig, idet han er optraadt som en bestemt Modstander af, hvad han kalder Konfistoriums eller Universitetsraadets lovmæssige Ret til at afgive Erklæringer om forskjellige finansielle og andre Anliggender, og mod den Kontrol, som „inspectores quæsturæ“ udøve over Universitetets Formue. Ogsaa der maa jeg forudsætte den Bemærkning, at, naar det ærede Medlem er saa tilfreds, lad mig sige saa

taknemlig, over den Udvikling, som er givet i Kommissionens Betænkning, og som skyldes afdøde Professor Magesen, vilde jeg ønske, at noget af den store Tillid, som han med Føie har skænket ham og den Udvikling, som klarer Universitetets Retstilling, tillige maatte være kommet den bestemte Formening tilgode, som afdøde Magesen mange Gange har udtalt i Kommissionen, skjøndt den ikke der har fundet sin skriftlige Formulering, og som han saa Dage før sin Død indstændig gjentog for mig, nemlig den, at han ansaa det for i allerhøjeste Grad at være baade i Statens og Universitetets Interesse, at den Ændring, som havde bestaaet i Aarhundreder med Hensyn til Konfistoriets Stilling i disse Sager, og særlig hvad „inspectores quæsturæ“ angaar, maatte blive bevaret, og han rettede den mest indtrængende Anmodning til mig om at gjøre i den Henseende, hvad jeg kunde her i Folkethinget for ikke at forstyrre denne Institution. Og hvorfor skulde der dog i Virkeligheden ske nogen Forandring heri? Er der da noget i og for sig Besynderligt i, at, naar der findes en Institution som Universitetet, der da tillægges dets Lædere eller den Repræsentation, som disse Lædere have, en raadgivende og erklærende Medvirkning i Sager, som vedrøre Universitetets eget Liv? Kan det siges, at der derved skabes nogen ny Myndighed, som skydes ind mellem Regjeringen og Rigsdagen? Kan det med mindste Føie siges, at der deri ligger noget Grundlovsstridigt, noget med Forfatningen Uforeneligt, saaledes som det ærede Medlem vilde paastaa, eller maa man ikke snarere sige, at dette er en ganske naturlig Ting, der har udviklet sig historisk og traditionelt, som kjendtes vel paa den Tid, da Grundloven blev givet, som har været respekteret i alle de senere Aar, og som i mangfoldige Forhold maa være en Betryggelse baade for Kultusministeren og den Regjering, han tilhører, og for Rigsdagen? Dette, at denne Institution saaledes kan faae Leilighed, og det ikke alene en af Ministeren givet, men en den retlig tilkommende, Leilighed til at udtale sig om Anliggender, der vedrøre hele Universitetet, og at inspectores quæsturæ kontrollere Pengesforvaltningen, hvilken Deling af Myndighed eller Ansvar foranlediger det? Har ikke Ministeren npiagtigt den samme Myndighed over Kvæsturets og Universitetets Formue, som han vilde besidde, om disse inspectores quæsturæ ikke vare til? Thi hvad udtrykke dog de? De udtrykke den særlige Sagkundskab i dette Forhold, de udtrykke den Tradition, som gennem en Række af Aar har bevaret sig, og jeg kan ikke tro, at det ærede Medlem i denne sin Kamp imod Konfistoriets Stilling som raadgivende Myndighed og imod inspectores quæsturæ som kontrollerende har den høitærede Kultusminister paa sin Side. Jeg er overbevist om, at den høitærede Kultusminister aldrig har mødt nogen som helst Hindring for Udøvelsen